

Rikslønnsnemndas kjennelse av 3. september 1964
i sak nr. 16/1964.

Store Norske Spitsbergen Kult-kompani A/S
på den ene side
og

Norsk Arbeidsmandsforbund, og
dets lokale avdeling nr. 142, Longyearbyen,
på den annen side
i samband med tariffrevisjonen 1964.

Nemndas sammensetning:

Sorenskriver Kai Knudsen, formann.
Arbeidsdirektør Reidar Danielsen.
Direktør Morten Tuveng.
Direktør i NAF Bjørn R. Paasche.
Nestformann i LO P. Mentsen.
Direktør Knut Deinboll.
Nestformann i forbundet Paul Sundt.

De to siste er utpekt av partene i tvisten. Deinboll avgir stemme på arbeidsgiver- og Mentsen på arbeidstakersiden.

Partene møtte for lønnsnemnda, gjorde rede for saken og nedla påstand i møte 7. september 1964.

År 1964 den 3. september avsa Lønnsnemnda

K j e n n e l s e:

Den hittil gjeldende overenskomst mellom partene ble av forbundet oppsagt til utløp 31. august 1964. Etter at det var ført forhandlinger og forsøkt megling uten at man nådde frem til enighet om ny overenskomst, sendte forbundet plassoppsigelse med fratreden 31. august. En konflikt ville ha opfattet 226 organiserte arbeidstakere og 174 ikke organiserte, tilsammen 400 medlemmer.

Ved Kongelig resolusjon av 10. juli 1964 ble det bestemt at tvisten skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Under behandlingen for Lønnsnemnda har partene opplyst at de under forhandlingene og meglingen kom frem til enighet om en del av de krav som er reist ved denne tariffrevisjon. Partene er enige om at det de kom fram til skal gå inn i den nye overenskomst. Disse endringer er inntatt i denne kjennelses slutning under § 2, merknad § 7, § 9, § 10, § 11 og § 12.

Norsk Arbeidsmandsforbund har for Lønnsnemnda reist krav om et tillegg på normallønnsatsene med fra 35 til 33 øre timen og av dyrtidstillegget med fra 20 til 23 øre for voksne arbeidere. For de månedslønnede er krevet lønnstillegg som varierer fra kr. 50,50 pr. mnd. for messegutter til kr. 105,- for kokker.

Det er videre krevet en ny bestemmelse om ekstra arbeidstøy, og endring av de hittil gjeldende bestemmelser som bevegelige helligdager, lønn under sykdom for brakkesjefer m.fl. og en del endringer i protokolltilførslene. Overenskomstens varighet påstås satt til ett år.

Det er krevet en rekke endringer i såravtalene, subsidiært at det blir fastsatt at det skal tas opp stedlige forhandlinger om disse.

Forøvring vises til forbundets skriftlige fremstilling med påstand.

Bedriften har fremholdt at selskapets økonomiske stilling er vanskelig.

På grunn av konkurransen fra olje og naturgass, billige amerikanske kull grunnet de lave transatlantiske frakter og dumpingkull fra Polen og andre land i Østblokken, har de fleste vest-europeiske land idag meget store vanskeligheter med å drive sin kullproduksjon på økonomisk basis. Disse vanskeligheter søkes løst på forskjellig vis, ved tollbeskyttelse, importregulering av olje og kull o.s.v.

Store Norskes kulldrift på Svalbard har ikke haft og har ingen slik beskyttelse. Ved eksport til Tyskland må selskapet konkurrere med amerikanske kull og billige overskuddskull (småkull) ved Vest-Europa. Ved leveranser til Koksverket må det også

konkurrere med amerikanske kull, noe den vesteuropeiske kullindustri forøvrig stort sett ikke klarer. Selskapets øvrige markeder er små, men også der er prisene lave og bestemt av tidligere nevnte konkurransen fra olje.

Samtidig er det ikke til å unngå at kullproduksjon i relativt liten målestokk under arktiske forhold blir belastet med store ekstraordinære utgifter. Det er vel derfor heller ikke så rart at sett fra aksjonærenes standpunkt har kulldriften på Svalbard vært en dårlig forretning. Utbytte på aksjekapitalen er ikke betalt siden 1956/57 og siden selskapets start er det gjennomsnittlige utbytte som er utbetalt ikke mere enn ca. 0,97 % p.a.

Selskapet kan bare med de største anstrengelser og gjennom en hårdhendt økonomi skaffe noenlunde balanse i sine regnskaper. Samtidig er det idag i den situasjon at en ny grube må åpnes innen høsten 1963 og der må regnes med en investering i størrelsesorden 30-40 mill. kroner. Det må derfor være klart at man har med en bedrift å gjøre som kjemper med store økonomiske vanskeligheter. Disse vanskeligheter kan ikke tenkes løst gjennom en bedring i markedsforholdene, men bare ved stadig rasjonalisering av driften og en meget forsiktig økonomi på alle sektorer.

Ved dette års tariffoppgjør har selskapet ikke regnet med å komme rimeligere ut av det enn de bedrifter som omfattes av Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai mellom NAF og LO. Men det har vært selskapets standpunkt at lønnstilleggene må holdes innenfor den ramme som ble trukket opp ved kjennelsen, med samme varighet og indeksreguleringsbestemmelse.

Forøvrig vises til selskapets skriftlige fremstilling med påstand.

Lønnsnemnda vil bemerke:

Ved kjennelse av 11. mai 1964 fastsatte Lønnsnemnda de generelle lønnstillegg, lavtlønnstillegg og den bedring av overtidsgodtgjørelsen som skal gjennomføres ved tariffoppgjøret i år for vårfagene mellom NAF og LO. Det ble fastsatt at tariffperioden skal være to-årig med indeksreguleringsbestemmelse.

Denne kjennelse har vært retnings- eller normgivende ved de følgende lønns- og prisoppgjør i år.

Når det gjelder overenskomsten ved Store Norske finner Lønnsnemnda at det bør gjennomføres de samme lønnsforbedringer og generelle bestemmelser som følger av kjennelsen av 11. mai 1964.

Lønnsnemnda har foretatt en vurdering av de krav som forbundet har reist for lønnsnemnda. Når det tas hensyn til de forbedringer for arbeidstakerne som følger av det generelle lønnsoppgjør og de forbedringer som er oppnådd ved forhandling og megling, finner Lønnsnemndas flertall ikke at det i dette overenskomstforholdet foreligger skjevheter eller urimeligheter som det er grunn til å rette på ved denne tariffrevisjon. Det gjelder også for de krav som er reist for særavtalenes vedkommende, idet disse reguleres i samme forhold som fastsatt i overenskomsten. Bedriften er villig til å ta opp stedlige forhandlinger vedrørende særavtalen for maskinførere (bulldoser, lastemaskin etc.). Videre må det opprettes særavtale for en ny gruppe arbeidstakere - ved oppredningsanlegget.

Det er enighet om at det skal tas inn i overenskomsten en protokolltilførsel om arbeidstøy under § 5, og det samme bilag om lønn for bevegelige helligdager o.s.v. som nå inntas i NAF's avtale etter Rikslønnsnemndas kjennelse.

Når lønnstilleggene etter kjennelsen av 11. mai 1964 skal innpasses i denne overenskomst, stilles man overfor spørsmålet om de skal innreguleres i timelønnsatsene eller om de skal plusses på dyrtidstillegget. Av praktiske grunner har Lønnsnemnda forhøyet dyrtidstillegget med de tillegg som svarer til Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai . Den mener at partene bør ta under overveielse å innregulere dyrtidstillegget i timelønnsatser, bonus-tillegg og andre faste satser hvor det er uten betydning å ha to lønnsposter.

P. Mentsen med tilslutning av Paul Sundt bemerker: Det resultat flertallet er kommet til bygger på Lønnsnemndas kjennelse av 11. mai i år og på de tariffoppgjør som senere er avgjort i samsvar med kjennelsen. Det er således ikke mulig å ta noen prinsipiell avvikende dissens. Imidlertid mener jeg at forbundets påstand i noen grad burde ha vært imøtekommet. Jeg peker i så måte bl.a. på høyning av akkordgrunnlaget, pensjonsspørsmålet og en bedring av sykelønnsgodtgjørelsen for de månedslønte.

Med disse merknader slutter jeg meg subsidiært til flertallets votum.

S L U T N I N G:

Overenskomsten mellom A/S Store Norske Spitsbergen Kul-kompani på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og dets lokale avdeling nr. 142, Longyearbyen på den annen side av august 1963 prolongeres til 1. september 1966 med følgende endringer:

§ 2.

Lønnsbestemmelser.IV. Dyrtidstillegg:

(Dyrtidstilleggene er forhøyet med de tillegg som svarer til Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964, henholdsvis 23 øre under dagen og 20 øre i dagen, 11 øre og 10 øre fra 1. april 1965. For unge arbeidere 10 øre og 5 øre fra 1. april 1965.)

<u>Under dagen:</u>			(Fra 1/4-1965)
Arbeidere over 19 år	kr. 2,41		(kr. 2,52)
<u>I dagen:</u>			
Arbeidere over 19 år	" 2,13		(kr. 2,23)
Arbeidere under 19 år	" 1,37		(kr. 1,92)

V. Månedslønn.

(I månedslønnen er fra tidligere dyrtidstillegget inkludert. Videre er innregnet tillegg etter Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai, kr. 39,- pr. måned for voksne arbeidere og kr. 19,50 for unge arbeidere. Videre er satsen som skal gjelde fra 1. april 1965 anført i parentes. Tillegget fra dette tidspunkt er kr. 20,- for voksne arbeidere og kr. 10,- for unge arbeidere. Tilleggene er omregnet i forholdet 45/43 og i forholdet 42/48 der hvor det arbeides 43 timers uke med avspasering.

Satsene under 5 og 6 a og b er tillagt lavtlønnstillegg etter

Rikslønnsnemndas kjennelse, kr. 29,-, og fra 1. april 1965 ytterligere 20 kroner.)

	<u>Med 42 timers arbeidsuke</u>		<u>Med 48 timers arbeids- uke og avspasering.</u>	
	(Fra 1/4-65)		(Fra 1/4-65)	
1. Maskinister	1.423,-	(1.443,-)	1.626,-	(1.649,-)
2.a. Fyrbøtere ved kraftstasjonen	1.134,-	(1.154,-)	1.296,-	(1.319,-)
b. Fyrbøtere ved sentral- fyrhus	1.191,-	(1.211,-)	1.361,-	(1.384,-)
+ tillegg for pass av evaporatorer - uforandret				

	<u>Med 45 timers arbeidsuke</u>		<u>Med 43 timers arbeids- uke og avspasering.</u>	
3.a. Kokker med kokk- utdannelse	1.201,-	(1.221,-)	1.281,-	(1.303,-)
b. Minstelønn for kokker	913,-	(933,-)	974,-	(996,-)
4. Kjøkkengutter	429,-	(439,-)	457,50	(468,-)
5. Messedamer	659,-	(699,-)	703,-	(746,-)
6.a.				
Brakkesjefer - 56 mann	665,-	(705,-)	709,50	(752,-)
b.				
Brakkesjefer - 70 mann	693,-	(733,-)	739,-	(782,-)

Protokolltilførsler:

1. A., B. og C. - utgår.

De nye lønninger gjøres gjeldende med virkning fra 1. september 1964.

7.

Merknad til pkt. 6. opprettholdes med følgende tilføyelser:

Messedamer får utlevert 2 uniformer.

Kokker får utlevert 2 jakker samt hodebekledning.

Kjøkkengutter får utlevert 2 jakker pr. år.

Til bruk under arbeide i proviant- og potetkjeller skal det være lagerfrakker til disposisjon.

Uniformer og arbeidstøy er bedriftens eiendom og det skal tilbakeleveres ved avreise.

Arbeidstakere skal selv besørge reparasjon og vask av tøyet.

Arbeiderne er selv økonomisk ansvarlige for skade på uniformer og arbeidstøy som ikke kan føres til normal slitasje.

§ 3.

Akkordens utsettelse.

Nytt pkt. 5.

Akkordgrunnlaget under dagen skal være kr. 3,34 som før.

Akkordgrunnlag fastsettes eksklusiv dyrtidstillegg.

§ 5.

Redskapshold.

tilføyes følgende:

Merknad:

Den nuværende praksis med hensyn til utlevering av arbeidstøy ved vanninnsig under dagen opprettholdes. Likeledes utleveres yttertøy til grubearbeidere når disse leilighetsvis arbeider på taubanen.

§ 7.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeid.

Punkt e) og f): 25 % endres til 35 %.

Punkt h) i siste linje tilføyes ordene "og akkordavsavn" etter "dyrtidstillegg".

8.

§ 9.

Kost og losji m.v.

Tilføyelser:

Punkt 4: Satsen kr. 9,30 endres til kr. 9,55.

Punkt 5: Satsen kr.13,45 endres til kr.20,-.

§ 10.

Ferie.

Punkt 1, Rett til ferie.

3 ukers ferie rettes til 4 ukers fe rie.

Ordene "med to sammenhengende overvintringer - 6 ukers ferie" utgår.

Punkt 2, Melding om tilbakereise o.s.v.

Siste setning "for arbeidstaker som har krav på 6 ukers ferie, må melding sendes innen 6 uker" - utgår.

Punkt 3, Feriegodtgjørelse. Første ledd skal lyde:

Feriegodtgjørelsen beregnes etter Ferieloven av 1947 med lovendring av 1964.

(2. og 3. ledd i punkt 3 beholdes uforandret.)

§ 11.

Reiseomkostninger.

Punkt 2. Beløpet kr. 9,25 endres til kr. 9,50

Punkt 3. Beløpet kr. 40,- endres til kr.50,-
Beløpet kr. 26,- endres til kr.35,-.

9.

§ 12.

Overføring til Norge:

Beløpet kr. 9,25 forhøyes til kr. 9,50

§ 13.

Lønn for bevegelige helligdager og 1. og 17. mai.

(A-ordningen)

Overensstemmende med ordning mellom L.O. og N.A.F. med de endringer som er gjennomført under tariffrevisjonen 1964.

§ 13.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft 3. september 1964 og gjelder til 1. september 1966 og videre 1 - ett - år om gangen såfremt den ikke av en av partene skriftlig sies opp innen 1. juni hvert år.

Hvis oppsigelse finner sted, skal forhandling om ny overenskomst om mulig være påbegynt innen 15. juni og skal være avsluttet innen 15. juli samme år.

Indeksregulering.

Overensstemmende med Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964 i sak mellom L.O. og N.A.F. Den følger som bilag til kjennelsen.

Protokolltilførsler: (Til § 18)

Protokolltilførsel 3 utgår.

Protokolltilførslene 4 og 5 blir henholdsvis 3 og 4.

Morten Tuveng
Bjørn Paasche
Knut Deinboll

Kai Knudsen

Reidar Danielsen
P. Mentsen
Paul Sundt